

Kuopion Museo KhO.
esihist. top. ark.
Kopio.

M
HEINÄVESI
Vieruvuori

Kalliomaalaus, ihmis- ja hirvikuvio + punaväriä, I.

Peruskartta: 4212 06

koordinaatit: x= 6913 12, y= 435 45, z= n. 85

kl. Hasumäki

tl. Rn: 12²⁷

om. Hackman & Co os. Sorsakoski

Kalliomaalauksen tarkastus Heinäveden kunnan Hasumäen kylän
Vieruvuorella.

Liitteet:

- 1) muovikopio kalliomaalauksesta *ei mikrofilmattu*
- 2) valokuvia, F. A 402, 404, 413, 414.
- 3) valokopio-ote 1:10000 peruskarttaluonnoksesta 4212 06
- 4) Koloveden kansallispuistosuunnitelma (kopio)

7.4. 1975 soitti Kuopion läänin ympäristönsuojelun tarkastaja ~~Takala~~ ja kertoi, että Koloveden kansallispuistoa Heinävedelle suunnitteleva fil. yo. Ari Lyytikäinen (Kuopio) on ilmeisesti tehnyt kalliomaalauslöydön. Tavoitin Ari Lyytikäisen samana iltana. Hän oli piirtänyt muistiinpanovihkoonsa ihmis- ja hirvikuvion, joiden hän kertoi maalatun punaisenruskealla värillä Koloveden Vieruvuoren rantakallioon, kalliolipan alle lähes pystysuoraan lohkopintaan. Löytötieto tuntui niin varmalta, että päätin käydä seuraavana päivänä tarkastamassa löytöpaikan.

Aamulla 8.4. sain Ari Lyytikäiseltä peruskarttalehden 4212 06 puhtaaksi piirroksista 1:10000 osakopion (liite 4) ja lähdin matkaan.

Vieruvuori sijaitsee Heinäveden kirkosta n. 14,5km etelä-kaakkoon ja Pilpankoskesta n. 1,2km etelälounaaseen, Vierunsalmen suun itärannalla. Löytöpaikalla on järven rannassa n. 100m:n mat-

kalla louhikkoa. Louhikon pohjoisosassa on pystysuoraa n. pohjois-, etelä-suuntaista kalliioseinämää. Tässä seinämässä on n. 1,5m korkea ja 3m leveä ympäröivästä kalliosta vaaleampana erottuva lohkopinta, jonka eteläreunassa havaitut kuviot sijaitsevat. Koko lohkopinnalla on punaväriä, joten kuvioita lienee alun perin ollut enemmänkin. Maalaukset ovat n. 3m louhikon yläpuolella ja arviolta 15m rannasta johon ne näkyvät. Korkeus Koloveden pinnasta on n. 10m (Koloveden pinnan korkeudeksi kar- talle on merkitty 75,8). (Kuvat 2-4).

Kalliopinnassa erottuvat kuviot ovat n. 40cm korkea ihmis- hahmo ja n.53cm korkea ja n. 58cm:N levyinen hirvi(k.1). Ne erot- tuvat punaisenruskeina kalliopinnasta.

Maalauksen liituumisen ja kopioinnin muoville (liite 1) suo- ritin erittäin huonoissa olosuhteissa, joten yksityiskohdissa saattaa olla korjaamisen varaa. Ihmiskuvion pää voi alun perin olla maalattu siten, että pään keskusta on ollut maalaamaton. Väriä ~~on~~ kuitenkin koko alalla (valunut?). Hirven etujalkoja en erottanut lainkaan, niiden kohdalla on tasaista punaväriä, joka muovikopiassa korostuu liikaa.

Ympäristön tarkastelu jäi vähäiseksi. Huonon sään lisäksi liikkumista haittasivat heikot jäät.

Koska Vieruvuori kalliomaalauksineen sijaitsee Kolovedell e suunnitteilla olevan kansallispuiston välittömässä läheisyydes - sä (liite 4)¹, ehdotan, että Museovirasto ryhtyisi toimenpitei- siin, joilla Vieruvuoren kalliomaalauksen alue lunastettaisiin valtiolle ja liitettäisiin kansallispuistoon.

Kuopiossa 14.4. 1975.

Lauri Jaljälkä
amanuenssi

1) Liite saatu museonjohtaja Martti Linkolalta. Kartta on ympä- ristön suojelun neuvottelukunnan jäsenille jaetun kartan ko- pio, teksti Ympäristönsuojelun neuvottelukunnan ehdotus 1973, s. 67-68 Suomen kansallispuistoverkon kehittäminen. Maa- ja metsätalousministeriö.

F.A. 404.

K. 4. KALLIOMAALAUUS LIIDUTTUNA JA LÄMMI-
LOUHIKKO. KUVA LÄNNESTÄ.

KUOPION
MUSEO KHO
ESIHIST.
TOP. ARK.
KOPIO

HEINÄVESI
VIERUVUORI

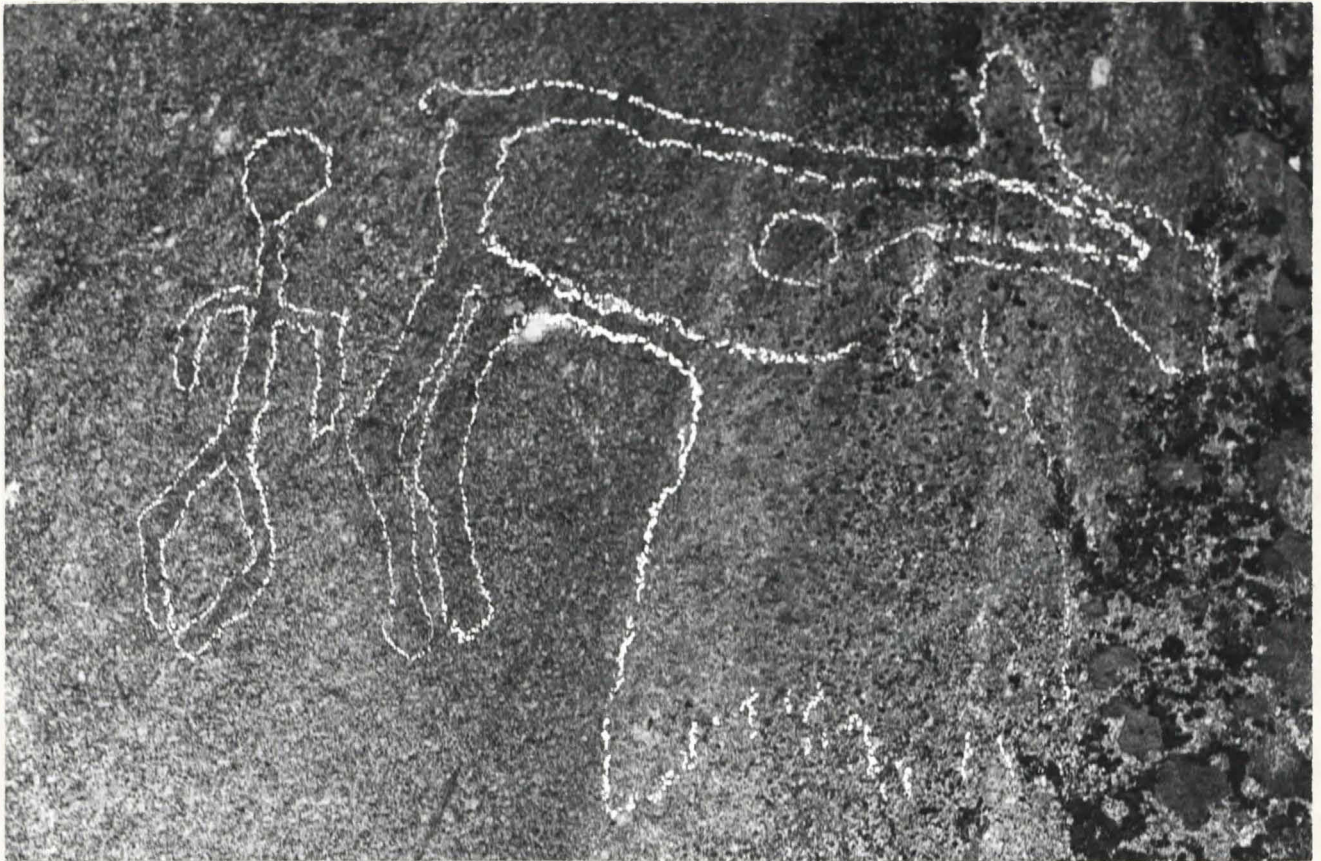
LIITE 2

F.A 402.

K.3. MAALAUSPINTA EROTTUU VAALEAMPANA MUUSTA KALLIOSTA.
KUVA LÄNNESTÄ.

VALOK. L. TONJAKALLIO 1975

F.A 413.

K.1 KALLIOMAALAUUS
LIIDUTTUNA. HIRVI
KATSOO ETELÄN.

F.A 414.

K.2. KALLIOMAALAUKSEN SIJAINTI KOLOVEDEN
RANTAKALLIOSSA VIERUVUORELLA.
KUVA LOUNAASTA.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

Kopio.

HEINÄVESI
Vieruvuori

Lisäys Vieruvuoren kalliomaalaukseen

Kesällä 1975 kävivät Pekka Sarvas ja J-P. Taavitsainen, samalla retkellä, jolloin löysivät Enonkosken puolelta Käköveden rannlta Haukkalahdenvuoresta kalliomaalauksia, katsomassa Vieruvuorta. Tällöin he erottivat Vieruvuoren kalliossa katkelmallisen hirvikuvion aikaisemmin liituumistani kuvioista n. 150 cm vasempaan. Kävin paikalla myöhemmin kesällä ja kopioin "katkelmallisen hirven", josta käynnistä tämän kertomuksen liittenä kuva ja muovikopio.

Kuopiossa 11.3.1976.

Lauri Takjakallio

amanuenssi

KUOPION MUSEO KAO
ESINIST. TOP. ARK.
LIITE B
• KALLIONAALUIS

HEINÄVESI
VERUVUORI

5522005KARTTA 4212 06

436

436

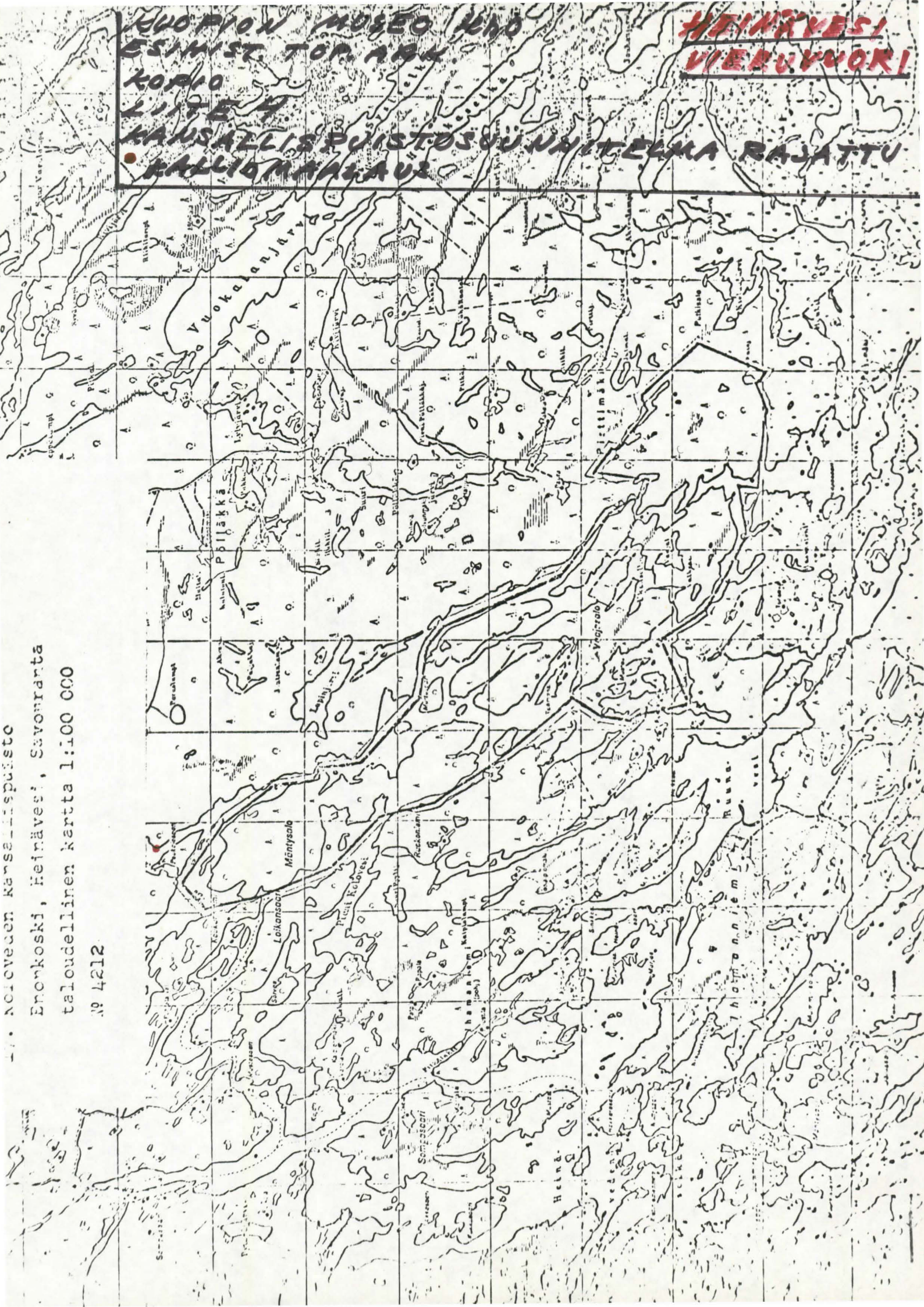
436

75,8

17
1602
24 1

EUROPIAN MUSEO KNO
ESIMIST TOP. MAP
KOPIO
LITTEMA
KANSALLISPUISTOSUUNNITELMA RAJATTU
KALLIONMAA-UT

HEINÄVESI
VIERUVUORI

17. Aoliveden kansallispuisto
Enonkoski, Heinävesi, Savonranta
taloudellinen kartta 1:100 000
№ 4212

Eläimistö: Alueella pesii mm. kurki.

Laajennusalueen perustaminen: Metsähallituksen hallinnassa oleva osa on ojitusrahoitusaluetta. Se tulisi pikaisesti liittää kansallispuistoon. Yksityismaaosuus tulisi hankkia valtion hallintaan kansallispuistoon liittämiseksi. Alueeseen liittyvän Kotanevan ojitusalueen palauttaminen luonnontilaan olisi myös otettava harkittavaksi.

17. Koloveden kansallispuisto, Enonkoski, Heinävesi, Savonranta

Pinta-ala: 3 200 ha

Yleinen luonne: Koloveden alue on kapeiden vesien pirstoma tiivis saariryhmä, joka edustaa järvien sisäsaaristoa Suur-Saimaan alueella.

Maisemat: Alue on veden ja maan mosaikki, jossa kapeat vuonomaiset lahdet tunkeutuvat syvälle saarten keskusta. Paikoin polveilevat lahdet laajenevat alaviksi luhtarantaisiksi poukamiksi. Korkeat vuoret ja äkkijyrkät kallioseinämät antavat kuitenkin alueen maisemille jylhän yleissävyn. Erityisen komea on Ukonvuoren aarnialue, korkeine kallioineen ja luonnontilaisine vanhoine petäjäineen.

Kasvillisuustyypit: Alueen metsissä ovat vallitsevia mustikkatyyppin kuusimetsät ja puolukkatyyppin männiköt sekä karut kivikkoiset ja kallioiset kanerva- ja jäkälätyyppin mäntymetsät. Pienialaisina kuvioina esiintyy myöskin viljavia lehtomaisia metsätyyppejä. Pääosa metsistä on keski-ikäisiä, paikoin esiintyy kuitenkin myös vanhoja aarnimetsäluonteisia metsiköitä. Suoluontonsa puolesta Koloveden alue edustaa Etelä-Savolle tyypillistä pienikuvioista korpi- ja rämeluontoa. Suotyyppivalikoima on varsin monipuolinen kangaskorvista ruoho- ja heinäkorpiin sekä isovarpuisista rämeistä kangsrämeisiin.

Eläimistö: Pesimälinnustosta mainittakoon korppi, kanahaukka, selkälokki ja kuikka. Nisäkäseläimistöstä on huomattava harvinaisen Saimaannorpan runsas esiintyminen.

Vedet: Vesialueet eivät kuulu kansallispuistoehdotuksen piiriin. Vedet käsittävät kapeita lahtia ja salmia. Laajoja selkävesiä ei esiinny.

Topografia ja geologiset muodostumat: Korkeussuhteiltaan alue on hyvin vaihtelevaa. Se on jylhää vuorimaata, siellä esiintyy runsaasti korkeita kallioita, jyrkänteitä ja louhikoita. Suoraan vedestä kohoavat jyrkät kallioseinät nousevat jopa 20 m:n korkeuteen.

Käyttö ja hoito: Koloveden alue soveltuu hyvin veneellä tapahtuvaan retkeilyyn. Kansallispuiston maisemien kannalta olisi tarkoituksenmukaista muodostaa myös mantereen ranta-alueista erityinen maisemansuojeluvyöhyke.

Kansallispuiston perustaminen: Alue on lähes kokonaisuudessaan metsähallituksen hallinnassa. Valtion omistamasta osasta pitäisi kiireellisesti muodostaa kansallispuisto. Alueeseen kuuluvat yksityismaat tulisi hankkia valtion hallintaan ja liittää kansallispuistoon.

18. Pihlajaveden kansallispuisto, Punkaharju, Savonlinna, Sulka

Pinta-ala: 3 200 ha

Yleinen luonne: Savon suurjärvien luontoa monipuolisesti edustava puhdasvetinen järviolue.

Maisemat: Pihlajavesi on vaihteleva suurten selkien ja sokkeloisten saaristojen alue. Suuria selkiä, joilla on avarat maisemat, ovat Kokonsaarenselkä, Paattisenselkä sekä Väistönselkä. Hyvin säilyneiden ja erämaisten saaristojen lomassa avautuu lukuisia pienempiä selkävesiä. Paikoin suuremmissa saarissa suori-

KUOPION MUSEO KHO
ESIMIST. TOP. ARK.
(KOPIO)

HEINÄVESI
VIERUVUORI

F.A.672.

JÄLKEENPÄIN KOPIOITU JA
LIIDUTTU KATKELMALLINEN
KUVIO KUVASSA VASEMALLA.
KUVAN OIKEASSA LAIDASSA
NUOLIBN KOHDALLA ON ENSI
KÄYNNILLÄ KOPIOITU IHMIS-
KUVIO.

Valok. L. Pajunkallio 1975.